СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 234. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 6 жовтня, 1934. VOL. XLII. No. 234. Jersey City, N. J., Saturday, October 6, 1934. THREE CENTS.

ЮНІЇ НЕВДОВОЛЕНІ З НОВОЇ ПОЛІТИКИ УРЯДУ

САН ФРАНСІСКО. — Виконавчий комітет Американської Федерації Праці видав публичну заяву проти недавно проголошеного нового становища федерального уряду до питання представництва робітників у переговорах з підприємцями.

Становище це зясував у публичній заяві Доналд Ричберг, голова нових бюр „Найри". Ричберг сказав, що він поясняє звісну секцію 7А закона про відбудову краю так, що підприємець може говорити в справі умов праці не тільки з орґанізацією більшости робітників, але й з орґанізацією меншости, ба навіть з одиницями.

Федерація Праці виступила проти такої інтерпретації закона, закидуючи при тому, що вона мусить довести до справжнього хаосу, бо ріжні федеральні Ради займають у тій справі якраз противне становище.

Конвенція Американської Федерації Праці займалася на своїм засіданню справами кампаній за організування автомобільних робітників, а потім справою поширення руху за заведення пятьдневого тижня й 6-годинного дня праці. Цього роду контракту добилася недавно юнія робітників, занятих при будові елевейторів.

На конвенції виступив з промовою полковник Акстон, президент одного тютюнового підприємства, котрий заявився за 30-годинний тиждень праці та за підвищення платні робітників як безумовну основу кращих часів.

ЮНІЇ ЗАКИДАЮТЬ СТАЛЕВИМ ФАБРИКАНТАМ ВИКИДАННЯ ЮНІСТІВ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Краєва Сталева Робітнича Рада вислухала тут довгу низку жалоб робітників підприємства „Републик Стіл Ко.", котрі нарікають, що сталеві фабриканти викидають з роботи юнійних робітників.

Наставники підприємства перечили цим жалобам. Свідки признавали, що юнійного робітника відправляють з роботи, як раз прийде до праці пяний, а неюнійного лишають при роботі, хоч він приходить пяний більше разів.

ПРОЦЕС ІНСУЛА.

ШІКАҐО. — Розправа проти колишнього мілонера Семюела Інсула за вживання почти для обману поступила до четверга настільки вперед, що викінчено вибір лави присяжних суддів та приступлено до обвинувачої промови прокуратора.

Представник прокураторії закидав підсудному, що коли його підприємства потребували грошей, він зорганізував „Корпорейшен Секюритіс Ко.", котра продала серед американського громадянства шерів на 135 міліонів долярів, хоч на це не мала ніякого маєтку. Компанія виплачувала два роки тивіденди на шери, хоч не мала ніяких доходів. За якийсь час вона відкупила від публики шерів на суму 35 міліонів. У цей спосіб Інсул, як каже прокуратор, натягнув публику на сто міліонів долярів. До цього обману вживав почти.

„АМЕРИКАНСЬКА ТРАҐЕДІЯ".

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Перед місцевим стейтовим судом ведеться від кількох днів розправа за одну подію, зовсім подібну до тої, котру відомий американський письменник Теодор Драйзер представив у своїй великій повісти під наголовком „Одна американська траґедія":

Обвинуваченим стає молодий місцевий майнерський інжинір, Ален Едвардс. Прокуратор посуджує його за вбивство панни Фреди МекКечні, дочки його сусідів-майнерів, котрої тіло знайдено втоплене в недалекім озері, але зі знаками, які доказували, що її хтось убив, бючи твердим предметом по голові. Лікарські оглядини доказали, що жертва нападу мала незадовго стати матірю. Вона не була замужна, але ходила здавна з Едвардсом, та хотіла за нього вийти замуж. Одначе цей від якогось часу зацікавився іншою дівчиною, з котрою подруже значило би для його карієри більше, ніж подруже з дочкою майнера.

Прокураторія зібрала проти підсудного справжню масу доказів. Поліція предложила зізнання підсудного, в котрих він признався до вбивства. Та підсудний каже, що дівчина померла підчас купелі з невідомої причини, а він побив її „блекджеком" по голові вже тоді, як вона була нежива, а зробив це тому, бо думав, що в цей спосіб скине з себе підозріння за її смерть.

РОЗПРАВА ЗА АВТОМОБІЛЬНУ КАТАСТРОФУ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк).—Перед місцевим стейтовим судом почалася розправа проти трох власників омнібуса, котрий розбився 22 липня та заподіяв смерть 19 особам.

Люди, що їхали на цьому „босі" й вийшли з їзди живими, представляли на суді що гальми „боса" вже були зіпсуті на самому початку подорожи, бо візник, котрий потім у випадку самий стратив життя, мав вічно клопоти з ними й постійно їх направляв.

НОВИЙ СПОСІБ ЗБОГАЧУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАСИ.

Новий спосіб збогачування державної каси винайдено в Румунії, а це податок від борід. Правовірні Жиди вважають за свій релігійний обовязок носити бороду, а Жиди звичайно мають гроші. Отже хитрі Румуни придумали наложити податок на тих, що носять бороди. Хочеш носити бороду, заплати бородовий податок; не платиш податку, не маєш права бороди носити. Мабуть не треба буде довго ждати, щоби й інші держави східньої Европи пішли за приміром Румунії.

СКОНФІСКУВАЛИ АВТОМОБІЛЬ ЗА КУПНО ҐАЗОЛІНИ В АМЕРИЦІ.

Один чоловік з Вінніпеґу, вертаючися з прогульки до Злуч. Держав, недалеко канадийської границі в американському містечку Ноєс купив 8 ґальонів ґазоліни. Не знаючи митних приписів, він не зголосив цього на митній стації в Емерсон, у Канаді, і поліція сконфіскувала його автомобіль за „пачкування ґазоліни".

ХТОСЬ СТРАШИТЬ.

В містечку Вотертавн, коло Гамільтону (Канада) стало показується якась „біда", що лякає тамошніх мешканців, а жінки і діти бояться вже виходити на вулицю. Багато з них лягають спати з рушницями в руках, а декотрі вже навіть на це страховище стріляли, а всеж таки „біда" появляється.

Поліція почала вже сама тою бідою інтересуватися. Ходить, пильнує і шукає, але ще не зловила та не знає, що дальше з тим страхом почати. Поліція догадується, що це якийсь умово-хорий бігає по містечку, а як тільки когось догляне, зараз тікає що сили. Тому поліція видала наказ не стріляти на нього, бо цей страх не робить нікому лиха. Цю біду треба конечно зловити. Попрошено вже на поміч поліцію з Гамілтону. Чи зловлять, годі знати.

СОТКИ ВОРОН ПОГИНУЛИ ВІД ГРАДУ.

Майже 300 ворон, побитих градом підчас недавньої бурі, знайдено в корчах на фармі Дена Печовера, 10 миль на північний схід від Крейк, Саск.

В Ліберті, Саск., знайшли багато мертвих зайців, диких курей і куропатв, розкинених по землі й багнах. Дуже багато пташок погинули також від сильної бурі, яка нанесла великі кусні граду.

Д. Печовер поховав 287 ворон і знайшов близько 50 тяжко покалічених.

МЕТЕОР ЗАПАЛИВ КОРАБЕЛЬ.

Недавно метеор упав на анґлійський корабель „Темпл Мавнт", що плив у Гасконськім заливі. Повстала пожежа, яку вгасила залога по довгих зусиллях. Це третій випадок, що спадаючий метеор викликує пожежу. Астрономи обчислюють, що на поверхню нашої земної кулі спадає щоденно 10,000,000 метеорів. Найбільша частина тих метеорів важить ледви 10 грамів і найчастіше впадає до моря.

І КАНАДА ДУМАЄ НАД РАТУНКОМ СВОЄЇ ПРЕРІЇ.

Як відзискати для рільництва міліони акрів найкращої пшеничної землі в світі, знищеної кількома роками посухи, отсе є питання, яке взяли під застанову федеральний уряд в Оттаві та уряди провінцій Манітоби, Саскачевану й Алберти. Питання є не лише в тім, як виживити до наступної осени людей та худобу в навіщених посухою околицях, але і як зробити наново землю відповідною до управи. Домініяльний департамент рільництва експериментує вже кілька місяців з травами, зібраними з цілого світа, щоби переконатися, котра з них найкраще може вязати ґрунт землі, яку тепер вітер носить тисячі миль, перемінену у дрібний порох. Експерти є переконані, що деякі части прерій уже ніколи не відзискають свого місця між землями, на яких можна сіяти пшеницю, коли ґрунту землі не відновиться. Такі місця треба буде наново засадити лісом, або наводнювати на велику скалю.

Про величину проблеми можна виробити собі поняття з отсих цифр. У Манітобі висох один міліон акрів у 13 муніципалах. У Саскачевані 60 процентів усеї управної землі висохли. В Алберті висохли два міліони акрів. У деяких сторонах прерій не було врожаю з причини посухи вже пять літ зчерги.

СКІЛЬКИ Є УКРАЇНЦІВ ПОЗА УКРАЇНОЮ.

Перший Річник Українського Економічного Бюра в Варшаві подає, що Українці жиють у таких державах: В Юґославії 45,000, в інших краях Европи (поза Польщею, Румунією, Совітами й ЧСР) 25,000, в Азії 2,755,000, в цілій Америці 1,200,000 (з того в Злучених Державах 750,000, у Канаді 350,000, в Арґентині, Бразилії, Перу й інших державах 80,000). Разом жиють на еміґрації 4,025,000 Ураїнців. В другім річнику УЕБ подано, що українські організації й установи існують у таких краях: Австрія, Анґлія, Бельґія, Болгарія, Данія, Італія, Лотва, Литва, Німеччина, корінна Польща, Московщина, корінна Румунія, Туреччина, Франція, Фінляндія, корінна Чехословаччина, Злучені Держави, Канада, Арґентина, Бразилія, Параґвай, Уруґвай, Китай, Манчуко. В деяких краях українські орґанізації існують у цілій низці міст, а в деяких чужинецьких містах є низка установ. Світовий Союз Українців це ідея, яка повинна в скорому часі перемінитися в діло.

30 ДНІВ ВЯЗНИЦІ ЗА БОДЯКИ.

Пільний інспектор наказав двом фармерам у Мондері (Канада) виполоти бодяки на їхніх фармах, щоби вітер не розносив насіння на інші фарми. Фармери наказу не послухали і бодяків не випололи. Місцевий суддя покарав їх за те гривною по $10 або 30 днів вязниці. Фармери гривни не заплатили і тепер вибрано на них варанти.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗНАЙДЕНО ЗОЛОТО КОЛО ОЗЕРА АТАБАСКА.

Коло Бівер Лодж на північнім березі озера Атабаска у північній Алберті знайдено поклади золота і велике число пошукувачів золота кинулося вже там, щоб захопити наділи. Урядове дослідження золотоносної скали, принесеної до Форт Чіпеваєн, показує, що на одну тону каменя є 150 долярів вартости жовтого металю. Золото відкрив самітний ловець Ґус Найман.

ДУШОГУБСТВО І САМОГУБСТВО У ВІННІПЕҐУ.

Страшна подія зайшла в домі українського робітника Григоркова у Вінніпеґу. У год. 10.15 того дня рано зайшов до його хати його близький свояк Микита Понюк і вистрілом з револьвера вбив його жінку, а потім відібрав і собі життя.

Репортери часописів зарав склеїли байку про любовну історію між убитими, одначе з оповідань тих, що знали їх ближче, справа представляється цілком інакше. Понюк і Григорків були собі близькі свояки; їх матери є рідні сестри. Понюк приїхав до Канади сам, лишивши жінку з дітьми в Галичині, в селі Шутроминці, повіт Заліщики. В домі Григоркова мешкав Понюк два місяці тому, коли прийшло до сварки і гніву через те, що Понюк завинив більшу суму грошей за мешкання і харч. Злість на свояків, що вигнали його зі своєї хати, була мабуть причиною страшного вчинку Понюка.

Григоркова була другою його жінкою. Від першого чоловіка має 17-літнього сина, від другого 5-літню дівчину, що була свідком, як Понюк убив її матір.

ЖІНКА ПОЗИВАЄ УРЯД АЛБЕРТИ.

До едмонтонського суду внесено в імені Неллі Олійник позов проти шпиталю для божевільних у Понока з домаганням 30 тисяч долярів відшкодування, а також петицію за дозвіл на інший позов за 30 тисяч долярів проти уряду Алберти. Відшкодування має бути за смерть мужа позиваючої, який умер в Поноко 2. березня ц. р. В позві сказано, що недбалість та насильство були причиною смерти Івана Олійника кілька годин після того, як його принято до шпиталю, хорого на серце.

На основі закона ґенеральний правник мусить дати свою згоду, поки може бути внесений позов проти уряду.

ВЖЕ СПИТЬ 2 І ПІВ РОКУ.

В Шікаґо дня 15. лютого 1932 р. захорувала на сплячку 26-літня дівчина Патриція Мекґвайр. Від того дня до нині спить і ніякий лік ані ніхто з лікарів не всилі її пробудити. Її оглядали дуже багато лікарів, уживали ріжних медицин, і все надармо.

Коло хорої ходить старенька мати. Вона каже, що часами хора її розуміє і на її слова реаґує. Коли їй не смакує якась їжа, тоді вона повертає головою. Тепер хора має 160 фунтів ваги. Як захорувала, мала 125 фунтів.

Мати хорої через радіо просила лікарів помочі. Чейже знайдеться у світі якийсь лікар, що збудить хору зі сну.

УКРАЇНСЬКА МОВА В НІМЕЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

БЕРЛІН (Німеччина). — Українську мову викладатимуть цього року в пятьох німецьких університетах, а саме в Галле, Берліні, Мінстері, Тібінґені та Єні. В Тібінґені та Єні україньку мову введено вперше, при чому в першому з тих міст викладатиме її д-р Чикаленко-Келлер, а в Єні проф. д-р Д. Чижевський, що викладає там теж славістику.

НОВИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС.

ЛЬВІВ. — З днем 1 жовтня зачав виходити двотижневик „Торговля і промисл", орґан „Союза Українських Купців і Промисловців". Часопис представлятиме український приватницький господарський світ.

МИКОЛА ВОРОНИЙ ТАКИ НА ЗАСЛАННІ.

ЛЬВІВ. — Вже одержано певну вістку, що визначний український поет Микола Вороний, що свого часу повернувся з еміґрації на Україну, повіривши, як і багато інших іміґрантів, українізаційному курсови большевиків, опинився на засланні в Казакстані (західній Сибір).

УКРАЇНСЬКІ ДОЗОРЦІ ПОШИРЮЮТЬ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

ЛЬВІВ. — „Воля", товариство українських дозорців і домашньої прислуги, яке має 860 зорґанізованих членів у Львові, оснувало першу свою філію у Львові, а то на передмістю Личакові.

ПОЧТА В ГАЛИЧИНІ НЕ РОЗУМІЄ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

КОЛОМИЯ (Галичина). — Адміністрація Української Загальної Енцикльопедії звернулася в українській мові до дирекції почти у Львові з проханням прислати їй за оплатою книжку про тарифові приписи. У відповіди дирекції сказано, що вона не може узглянити прохання, бо воно не написане в „єнзику паньствовим".

ПОМЕР ОДИН З ПЕРЕДОВИХ ДІЯЧІВ.

ЛЬВІВ. — Помер у 76 році життя Стахій Стеблецький, емеритований надрадник суду та заступник голови і почесний член Сокола-Батька, культурно-освітній діяч, котрий положив великі заслуги у придбанні великого городу-майдану Сокола-Батька.

НОВА СПРОБА ЗАМИРЕННЯ ПОЛЯКІВ З УКРАЇНЦЯМИ.

ЛЬВІВ. — На відкриттю „Східніх Торгів" промовляв Фльояр Райхман, міністер промислу і торговлі, і пригадав собі, що ті торги відбуваються на землі, де жиє українське населення. У звязку з тим підкреслив у своїй промові таке, що „на полі позитивної економічної праці дійде зовсім певно до зближення польського й українського громадянства".

ПОЛЬЩА ЗВАЛЮЄ ВИНУ ЗА СВІТОВУ КРІЗУ НА ФРАНЦІЮ.

ВАРШАВА (Польща). — Півурядовий часопис „Курєр Поранни" закинув Франції вину за сучасний господарський хаос у світі. І каже, що так довго не буде поправи, поки Франція не змінить теперішніх метод своєї господарської політики. Французи дуже обурені тим голосом давньої своєї приятельки-Польщі.

ЛЮБОВ — ЦЕ НЕДУГА.

ПАРИЖ (Франція). — Любов це недуга, яку викликують у людини бактерії. Таке доказує французький лікар д-р Вуанвель. Каже, що любов викликує ослаблення волі. Вона теж затроює мозок залюблених. І тим дається пояснити те, що гарні залюблюються в поганих, а мудрі в дурних. Ота хвороба особливо бушує на весні.

БЕРУТЬСЯ ДО БАҐАЦТВ НАШОЇ ЗЕМЛІ.

ВАРШАВА. — Державний ґеольоґічний інститут у Варшаві веде досліди на Волині і в Карпатах. В східніх Карпатах знайдено величезні поклади манґану. Подібних покладів в Европі нема, а є тільки в Бразилії й на землях Совітів. Далі знайдено теж на українських землях під Польщею нові поклади нафти, як теж розсліджують мінеральні води. Все те зроблено на те, щоб розпочати експльоатацію тих баґацтв.

НАТЯГНУЛИ ҐРАФА ПОТОЦЬКОГО НА $3,000,000.

ВАРШАВА. — Пошукують довірених померлого ґрафа Якова Потоцького, котрий залишив свій маєток у сумі 100,000,000 злотих на фундацію для боротьби з раком і туберкульозою. Оті довірені, самі Росіяни, забрали з тої суми $3,000,000 для ріжних „інвестицій" у Франції. Потоцький їм довіряв, бо сам слабо говорив по польськи, хоч Поляк, а приставав ціле життя більше з Росіянами. Та важне те, що цілий його маєток складався головно з земель, положених на українській території, а то в Бережанщині, в Галичині.

100,000 ЖЕРТВ ТАЙФУНУ.

ТОКІО (Японія). — Кажуть, що цеї зими треба буде живити на державний кошт найменше 100,000 людей, жертв тайфуну. В цілім краю збирають на це жертви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КРІЗА ПРОБНИМ КАМЕНЕМ ЗОЛОТА

Хоча кріза, через котру тепер переходить Америка, перевела ревізію поглядів у багатьох важних справах людського життя, то всетаки ледви чи зробила вона в чому такий основний переворот, як у справах обезпечення.

Хто з нас не пригадує собі звичайного погляду на обезпечення перед депресією? Хто з нас не памятає, з якою погордою дивилися люди на членство в запомоговій орґанізації в тих часах добробуту? Що ви мені за мудрість кажете, — говорили тоді мудрагелі, — дораджуючи вступити до Союза? Що мені з того прийде? За двацять долярів на рік ви мені обіцюєте тисячу долярів, і то аж по моїй смерти? Таж я з двацять долярів тисячку за рік зароблю, вложивши їх на шери якогось доброго підприємства.

Були такі випадки, що біржева й бизнесова спекуляція захоплювала навіть жінки, й були такі випадки, що жінки противилися обезпеченню чоловіка, бо, мовляв, ці гроші деінде дадуть кращий прихід, або їх можна видати на якусь приємність.

Прийшла кріза й ударила немилосердним бичем по всій спекуляції. Стрималися замовлення товарів, здержався рух у фабриках і торговлі, зменшилися приходи й дивіденди, полетіла вартість шерів, рунула біржа. Потерпів неодин, що вложив гроші в морґеджі та „бонди з золотими краями". Полетіла вниз вартість „ріел-естейту", на котрий спекулювало так багато людей. Кріза стала для підприємств немовби каменем, на котрім пробується, скільки щирого золота є в предметі.

Випробувала кріза теж вартість усяких інвестицій. Мають нині научку всі люди, котрі думали, що вони щось розуміють про вартість інвестицій. Знають вони нині добре, чи краще інвестувати гроші в шерах, землі й підприємствах, чи краще за це купити собі обезпечення в певній орґанізації.

Тільки найсолідніші бизнеси видержують крізу, а з усіх крізу найкраще передержало життєве обезпечення. Кожда солідна запомогова орґанізація платить далі посмертне родинам своїх членів, дає допомоги родичам за смерть дітей, ратує членів на випадок каліцтва або невилікувальної недуги. Солідніші запомогові орґанізації помагають членам у часі депресії вдержувати своє членство, а найсолідніші роблять позички на прожиток.

Такою орґанізацією є Український Народний Союз. Кріза була пробним каменем його сили. Обчислення стейтових контрольорів доказують, що кожда обіцянка Українського Народного Союза має більше як 100% певности, що вона буде виконана, та що кождий управнений до посмертного чи допомоги її певно дістане.

ВІД НАДІЙ ДО ДІЙСНОСТИ ЧЕРЕЗ У. Н. СОЮЗ

Надія відограє важну ролю в житті кожної людини. Нераз у найтяжчих хвилях вона стає одинокою розрадою життя. Нераз людина знаходиться в такому положенні, що здається їй, що для неї нема ніякого ратунку, і в таких моментах надія стає їй у пригоді. Один ясний промінь надії приводить нераз людину до рівноваги та заставляє її далі боротися з життям.

І нема в тім нічого злого, коли людина має надію, коли вона надіється на краще завтра. Навпаки, кожна людина повинна надіятись, повинна леліяти в своїм серці, в своїх думках сильну надію на сповнення своїх бажань, на поліпшення будуччини. Жити без надії, це булоб те саме, що відмовляти собі поживи; це означалоб позбуватися того життєвого чинника, який впроваджує в рух нашу енерґію, нашу охоту до праці.

Але сама надія ще не є запорукою здійсненя тої надії. Від надії до дійсности є звичайно довга, важка дорога. А тому замало є надіятися, мріяти про осягнення якоїсь цили. До мрій, до надії, потрібні діла. Коли ми тільки надіємось, а не робимо нічого, щоб ту надію здійснити, тоді ми стаємо лише мрійниками, та скорше чи пізніше стрінемося в житті з невдачею, а розчаруванням. Отже надія, коли вона не є поперта відповідним чином, відповідним поступованням, не доведе нас до ніякої цили. Намічену, вимріяну ціль ми зможемо осягнути тільки тоді, коли ту віддаль, яка є між надією й дійсністю, звяжемо міцною ланкою реальної роботи.

От возьмім такий приклад: Багато людей мріє про багацтва й надіється, що колись таки їх здобуде. Віддавшися всеціло своїм мріям, тій надії на багацтво, такі люди нераз занедбують подбати навіть про найпримітивніші засоби для життя. І так звичайно буває, що те багацтво само не приходить, а нарешті і смерть прийде, а багацтва таки нема. Тоді показується, що така людина, жиючи зі своїми мріями і надіями на багацтва, не оставила навіть настільки гроша, щоби вистарчило на її похорон.

Отже замало було надіятися на багацтва, а треба було робити бадай те, що є в силі людини, щоб ту надію перемінити в дійсність. А дійсність у тім випадку вимагала, щоб дотична людина принайменше обезпечила себе, бо власне обезпечення булоб тут тою могутньою ланкою, яка вяже надію з дійсністю. Бо обезпечуючи себе, ми виходимо вже з точки самої надії, а робимо крок у сторону дійсности.

І коли ми візьмемо під увагу все наше громадянське життя, наші прямування, наші змагання тут в Америці, а далі наше відношення до Рідного Краю, наші надії на кращу його будучність, то й тут самими надіями ми не осягнемо нашої мети. Коли ми бажаємо робити поступ у якійнебудь ділянці нашого життя тут в Америці; коли ми бажаємо причинитися чимнебудь до поліпшення долі українського народу, то замало є мати надію, що воно так станеться. До надії нам потрібно відповідної послідовної праці, тої міцної ланки, яка вязалаб наші надії з дійсним життям.

Такою міцною ланкою, яка може звязати наші надії з дійсністю, є тут на еміґрації **Український Народний Союз.** Бо з якого боку ми не гляділиб на тутешнє наше життя, то, судячи по теперішніх досягненях У. Н. Союза, ми мусимо прийти до переконання, що У. Н. Союз є власне тою орґанізацією, яка завжди помагала нашим надіям здійснитись. Бо ось У. Н. Союз ніколи не завів нікого в надії; він за ввесь час свого існування завжди сповняв точно і совісно всі свої зобовязання супроти своїх членів, супроти цілої української іміґрації, а таксамо супроти Рідного Краю. Отже коли ми з досвіду знаємо що У. Н. Союз був для нас такою ланкою, яка споювала наші надії з дійсністю, а тимсамим помагав нашим надіям здійснюватись, то ясним є, що наш власний інтерес, що **інтеререс цілої нашої іміґрації вимагає, щоб наш союз розвивався та зростав у силу і могутність.** Бо тільки тоді він зможе і набудуче проводити наші надії, наші бажання в дійсність.

Щоб це могло сповнитись, то насамперед ми мусимо стати членами У. Н. Союза. Бо зміцнений новими рядами молодих членів, набравши свіжих сил, він тоді тимскорше зможе помогти нам осягнути вимріяну нами ціль. Тому ставаймо в ряди У. Н. Союза та через наше членство в Союзі помагаймо нашим мріям здійснитись. І через Союз, через членство в У. Н. Союзі, прямуймо до своєї мети.

Дмитро Галичин.

ПОДОРОЖНІ ВРАЖІННЯ НІМЦЯ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ В С.Р.С.Р.

(Допис із Праги).

У Франції та в державах Малої Антанти після відомого звороту цих країн „обличем до Москви" стало звичаєм хвалити порядки в царстві Сталіна або промовчувати те, проти чого протестує совість кождої нормальної людини. Після правного визнання СРСР Чехословаччиною багато кореспондентів чеської преси поїхали до держави Совітів. Більшість їх посилає з Москви бадьорі дописи, в яких повідомляється про „розцвіт" промислу, культури, мистецтво і т. д. під владою комуністичної партії. Але навіть ці кореспонденти чехословацької преси не можуть іноді заховати цілком правди і наводять такі факти з совітського життя, які зовсім перечать їхнім бадьорим, надійним висновкам.

Німецька „Празька Вечірня Ґазета" (Prager Abendblatt) у числі 186. подає вражіння з подорожі свого кореспондента, який побував на Московщині, на Україні й на Кубані в серпні 1934 року. Автор допису відвідав у Москві „сад відпочинку" і докладно оповідає про уладження цієї установи, яку показують усім заграничним туристам. Всеж від очей дописувача празької ґазети не заховалася життєва правда, яку закриває московська влада своїми декораціями. В центральній частині Москви, в Китай-Городі він бачив, як безпритульні діти бігали на вулиці: „влада й досі не може собі дати ради з ними" — пише кореспондент. „Ще в 10 годині вечором видно рух у крамницях: в голярні стриже робітник одного відвідувача за одним, у крамниці обуви стоять іще зовсім малі діти коло прилавку, запаковують і завязують".

Кореспондент пише про загальну біду людности в СССР. Ця нужда „виявляється **тим дужче, чим далі** їхати **від Москви на південь".** Приклади людської біди наводить кореспондент з України. Так служниця в готелі „в однім українськім місті" мусить жити з своєю матірю за 95 рублів. На вільнім ринку за ці гроші можна купити всього 14 кільограмів хліба! Другий приклад: 15-літний механік в Одесі заробляє на місяць 32 рублі; його сестра, швачка в фабриці, заробляє 70 рублів. За ці 102 рублі мусить жити ціла родина з 7 осіб. Від 26-літньої кондукторки на Кубанщині, яка вже стала вдовицею і має дитину десь у притулку в Москві, кореспондент ґазети почув лише слова: „тяжко жити". За 70 корон місячно ця жінка відбуває службу на лінії від Ростова до міста Грозного на Кавказі, при тім про 7 або 8 годин праці не може бути мови: робить, скільки скажуть.

Кореспондент празької ґазети хоче поставитися доброзичливо до большевицької політики. Він уважає, що комуністична партія проводить у СРСР „виховничу роботу" між численними народами, які досі „нидіпи". Але, мовляв, ця „виховнича робота" дуже йде помалу, бо ці народи „мало підготовані" до принятгя культури.

За приклад такої неприданости до культури кореспондент наводить стан виходків у СРСР. В Зернограді коло Ростова над Доном збудовано прегарну державну каменицю. В ній є ясна простора саля, але також два виходки в страшному стані. Мало того: в 11першорядних готелях для чужих туристів ніде не було водяного промивання у виходках.

Коли вже цього не можуть зорґанізувати комуністичні „ударники", то якаж тоді „культура" і „поступ" в інших ділянках?

На жаль, кореспондент празької ґазети не робить висновків, а кінчає надією, що, мовляв, буде ліпше.

К. П.

Лікар (після того, як докладно оглянув пацієнта): Бачу, що ви дідично обтяжені.

Пацієнт: Коли так, то хай мій батько заплатить вам за оглядини!

Володимир Левицький, У. С. С.

В „СОЮЗНИЦЬКИХ" ТАБОРАХ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ

(16)

3. VII. В нас нині велика олімпіяда. Під високим залізничим насипом уставлено безліч лавок, битком заповнили таборовці та міська публика. Я також беру в ній урчасть в бігу та киданні ратищем. За останне дістав я другу нагороду. Також вільні вправи вдалися бездоганно. День погідний — тому так гарно все вдалося. Тільки заняті ріжними працями та ґімнастикою таборовці видержують злидні дня.

16. VII. День за днем минає без вигляду на краще завтра. Підприємчиві знайшли собі заняття в місті та працю на мазурських ланах. Однак польські робітники підносять проти того протести, бо наші вдоволяються меншою заплатою. В Польщі знову филя страйків розлилася. Домагання підвишки платні через упадок вартости польського гроша, стоїть на переді всіх робітничих побажань. Польське міністерство освіти дозволило таборовим студентам вписуватися до університету у Варшаві, Познані й Кракові. Роблю також заходи на вписи, бо забагато років я втратив, щоби можна собі позволити не вписуватися. Приїжджав до нас українсько-католицький священик та мав Службу Божу і проповідь у церкві табору.

20. VII. Головний отаман таки має приїхати, щоби троха потішити нас. Цеж найбільший табор його військ. Тому все приготовляється на його приїзд. Надійшла досі непровірена вістка, що повстанець Мордалевич перейшов до большевиків, які зуміли його задурити на те, щоби пізніше його розстріляти. З табору виїхало давніше багато старшин на повстання. Деякі повернулися з нічим, мовляв, большевики піддурюють ріжними полекшами та обіцянками наших дядьків й тому вони тепер проти повстанців настроєні. Наскільки в цьому правди, годі звідсіля провірити. З усіх таборів далі масово втікають вояки до Чехії, до Німеччини та по приватних господарствах. Деякі вертаються на Україну. Ланьцутський табор має бути злучений зі стшалковським. На німецькій границі крутиться тепер багато польських агентів для виловлювання наших утікачів, яких, зловивши, сильно бють. Сьогодня приїхали до нас на важну нараду всі начальники наших дивізій та командарм ґен. Безручко. Прибули також ґен. Ярошевський і ґен. Юрко Тютюник. Цей повернувся недавно з невдалого повстанського рейду, який закінчився страшним погромом наших. Предметом наради має бути наше положення в таборах та ще важніше, це звіт Тюнюника з повстання. Приїхали також полк. Павленко (молодший), командір кінної дивізії, полк. Козьма, інжинірний інспектор; ґен. Гулий - Гуленко та кілька міністрів. Головний отаман заїхав до готелю в місті, а з ним відомий ґен. Сальський (польський брат) і інші.

21. VII. Петлюра загостив до табору. Була співана Служба Божа, а після неї почесний марш. Головний отаман промовив загріваючими словами до нас. Заєдно жива надія та ідеалізм пробиваються з уст цього визначного чоловіка. Колиб так до його цих гарних прикмет ще більше щастя та військової енергії й студій — ми мали би великого вожда. Пополудні відбувається олімпіяда, на якій я також виступаю. Обіцяють дати трохи грошей, а це найважніше тепер питання.

22. VII. Нині роздали нам по 900 марок, а козакам по 400 марок. Наче благодійна манна з неба впала ця нежданна підмога. З цих грошей хотіли таборові канцелярники і штабовці урвати на ріжні „комісії, аванси, тощо" по 150 марок від кожного старшини, однак енерґійний протест останніх дав успіх.

23. VII. В таборі в помешканні Удовиченка відбуваються дуже важні наради наших ґенералів. Справа армії У. Н. Р. стоїть на першому пляні. Це у звязку з новим вітром польського „союзника", який хотів би нас позбутися, хоч часом нападає його смертельний жах, що буде, коли большевики після нашої ліквідації впадуть до Польщі. Були три пропозиції: 1) служба в польській армії як український леґіон; 2) також у румунській армії; 3) оставатися далі в таборах до кращого часу, коли політичні умовини будуть нам більш сприятливі. Принято третю пропозицію.

Деякі з начальників дивізій пропонували службу в чужих арміях, але всіх переконав звіт Тютюника про повстання. Він говорив, що на Україні все готове до повстання. Тільки треба підпалити вогонь, і все загорить великим полумям. Блаженні віруючі... Годі перечити, що червоне комісародержавіє надоїло всім. Також є поодинокі виступи повстанців, але заслабі вони проти великої кінноти большевиків. І тому ці повстання не мають тої животної сили, що то її мали в роках 1918—1919. Годі не зауважити, що довстання проявляють тепер свою активність у нападах на містечка й міста. Вони не мають, на жаль, спільного характеру, єдности, які то риси особливо нам бракують. Зберуться кілька авантурників і зараз творять „незалежну" партію зі своєю „програмою та політикою". Через цю руйнуючу роботу пропали марно найкращі часи нашої визвольної боротьби. Її період — це довга мережка, переплітана забагато ріжними інтриґами та незгодами, що допровадили нас до польських, чеських та німецьких таборів. Всі ці політики вважають себе в праві, а інших називають ворогами батьківщини. Тай тут на чужині не забули вони сварень і багато з них ведуть руїницьку роботу. Нема обєднання всіх українських сил, але кожний з них мріє іншою дорогою прийти до панування на Україні, на якій засіли червоні кати та грабують її немилосердно.

24. VII. В місті почався великий страйк робітників, що домагаються 50% підвишки платні. На вічах та зібраннях розкидають большевицькі аґенти свої летючки. Поліція розганяє силою гуртки, що збираються по місті. Не обходиться без окликів проти нас, мовляв, уряд годує українську буржуазію, що „панує" в таборах! Робітники пробували затримати вози з харчами, які їхали до табору. Однак польське військо перешкодило цьому. Цікаве явище, що якраз тепер тревають подібні заворушення, коли в нас нарада нашої ґенераліції. Большевицькі аґенти роблять свою юдину роботу.

25. VII. Командант військової залоги Каліша вжив гострих репресій і здавив страйк. Помогла, як і передше, погроза, що Українці „погуляють" по страйкуючих. От гарне було би наше завдання — привертати порядок унутрі Польщі! Учасники нарад з головним отаманом виїхали з табору домів. Нині дістали ми троха одіння, бо були забагато обдерті.

26. VIII. За донесеннями преси, „робить" Троцький-Бронштайн у половині серпня великі маневри московської армії, якими „буде" особисто проводити. Тому Поляки заздалегідь робляться обережними й уставляють свої війська на кордонах.

27. VII. З Каліша віджиджає польська кіннота до Барановичі. Це у звязку з маневрами Троцького.

28. VII. Як доносять збігці з України і Московщини — панує в Совдепії страшний голод і холера. 18 московських центральних губерній з 20 міл. населення гинуть з голоду. Холера забрала 150 тисяч жертв. Ось до чого допровадила комісарська грабіжницька господарка! Московські селяни втікають масово на Україну, але дядьки їх наганяють. Так і треба. Нехай гине кацапня, яка стільки років жила нашою тяжкою працею. Багато утікачів хотілиб перебратись до Польщі і Румунії, однак ці їх не впускають. Великі валки голодуючих ідуть на Москву. Троцький має в своюму розпорядженні пять дивізій війська для задержання голодуючих. В Москві процвитає проституція, бо брак харчів. Комісарі звернулися до світа за помічю. Америка відгукнулася. І папа римський обіцяв поміч. Совіти боялися цеї допомоги, але крик голодуючих заставив їх приняти. Так голодує Москва, що заграбила нашу Україну. Максим Горкий звернувся до німецького письменника Ґ. Гавптманна про поміч Німеччини. Большевицькі наїзники потерпають за свою владу. Троцький сказав на зїзді комісарів, що: „ми мусимо взяти те, чого нам світ не хоче дати: харчі". (!!!) „Нас може вратувати похід на схід до Індії або на західню Европу. „Зими перебути інакше не зможемо. Тому, що Індія нам задалеко, підемо на захід. Першою жертвою буде Польща".

(Дальше буде).

ЗВІТ З ДРУГОГО ЗЇЗДУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

I. Відкриття Зїзду.

Конґрес, скликаний „Лігою Української Молоді Північної Америки", відбувся в Інтернаціональнім Інституті у Ню Йорку, в днях 1. й 2. вересня 1934 року.

На Конґрес прибуло поважне число української молоді з усіх закутин Злучених Держав, де лише жиє наш нарід. Пятнацять стейтів були зарепрезентовані 70 зареєстрованими делеґатами та тричі більшим числом „гостей". Крім цеї молоді було ще велике число старших, які з цікавістю слідили перебіг зборів.

Збори відкрив голова Ліґи Української Молоді Північної Америки, Степан Шумейко, та пояснив присутнім ціль Зїзду Української Молоді та візвав й до широї праці.

Опісля приступлено до виборів президії, до якої ввійшли Володимир Семенина, як голова, панна Р. Бенцал та Ф. Луців як секретарі.

II. Привіти.

Збори розпочато складанням привітів від наших орґанізацій, тощо.

Першим бесідником був п. М. Мурашко, голова У. Н. Союза, який витав Конґрес від своєї орґанізації. Він пригадав, що минулорічний Конґрес У. М. А. щойно піддняв ідею зорганізування Української молоді, а цей — Другий Конґрес має перевести ідею першого зїзду в життя через дійсне створення сильної молодечої орґанізації.

Наступним бесідником був д-р Л. Мишуга, який витав конґрес від „Свободи". Він сказав, що Америку будували люди, що в більшости прибули сюди з інших країн, подібно як Українці, — що Україна століттями протиставилася навалі диких ворогів, подібно як Американці боролися з дикими Індіянами. Одначе, коли Америка росла і збирала плоди з тяжкої праці своїх борців, то Україну якраз тоді руйнували. Бесідник закликає нашу молодь, щоби в імя американських і українських благородних ідей продовжувала працю своїх батьків, а тоді й наша нація стане певно вільною.

З черги витав Зїзд п. О. Ревюк від „Обєднання". Він признав, що наша тут роджена молодь має більше проблем ніж діти Американців. Наша молодь повинна навчитися вміло розвязувати ці проблеми.

Професор Герман, голова ОДВУ, був дальшим бесідником. Він говорив по анґлійськи. Повитавши Зїзд від своєї орґанізації, бесідник вказав на наших батьків, які стараються скинути зненавиджене ярмо ворогів. Закликає молодь до помочи в цьому такому великому ділі, та до тіснішої праці з Україною.

Василь Авраменко витав Конґрес від Національної Школи Українських Танків та „Української Фільми".

Бесідник доказував, що як Юрій Вашингтон боровся проти гнету, Линколн проти невільництва, так наша молодь повинна ломати чотири кордони розчвертованої України, і бесіду закінчив п. Авраменко деклямацією вірша про український стяг.

Евген Скоцко, від місцевої орґанізації націоналістів, зложив привіт не лише від своєї орґанізації, але від усеї молоді, що прибула сюди з України. Він порівнав нашу молодь тут до тої на Україні. Радить застановитись, на яких підвалинах тутешня наша молодь має орґанізуватися.

По анґлійськи витала Зїзд пані Кмець, голова Союзу Українок, — від своєї орґанізації. Бесідниця підчеркнула значіння українського імени в Америці, яким ми тепер так гордимося, а якого тому 25 літ не було. Заохочує нашу молодь любити все, що своє рідне, зокрема нашу рідну мову, літературу, бо колись і нашої мови будуть учити в американських школах, подібно як приміром вчать тепер мови латинської.

Від Чорноморської Січи витав зїзд громадянин Рудий. Він закликав усіх до єдности та доказував, що „лише в бою здобудемо волю України".

З черги перервано на хвилину привіти й відчитано телеґрами від: д-ра Кібзея з Дітройт, М. Кальницької з Клівленду, М. Гайворонського з Ню Йорку, д-ра В. Галича з Супіріор, Віс., панни Гаврилюк і Павлика з Канади.

Опісля рішено вибрати комітети вечором і приступлено до дальших нарад.

Тоді п. Семенина відчитав привітну поему о. С. Мусійчука.

Після цього збори перервано з причини обіду. В годині 3.15 пополудні Місс Кол, голова Інтернаціонального Інституту, у якому відбувалися збори — також витала наш Конґрес. Бесідниця у своїй довшій промові звернула увагу на теперішній лихий час — пору, що вимагає:

1) Нового поняття про успіх. „Успіх, то не гроші, — а праця й моральне задоволення з неї", говорила вона;

2) Створення таких обставин, що малиб принести загальну користь усім;

3) Ідею єдности, — що має створити з цілого світа одну ґрупу сусідів.

По ній промовив п. М. Січинський, предсідник У. Р. Союза. Повитавши зїзд, звернув увагу, що наша молодь „є потомками тих, що першу републику заводили, що творили демократію — Козаків". Тільки що нам не пощастилося задержати своєї держави, як це вдалося Американцям.

З черги промовив добродій Чиж по анґлійськи. Він повитавши Зїзд від „Народної Волі", побажав успіху в його праці.

Також по анґлійськи говорив адвокат Ваґнер. Він порівнав нашу орґанізацію до новонародженої дитини, яка щойно вчиться ходити. „Це залежить від нас, української молоді, чи та дитина буде жити, чи умре". Заохочував до праці, бо коли співаємо „душу, тіло, ми положем за нашу свободу, — то треба це й зробити".

Артист Роман Придаткевич зложив привід Зїздови від „Любителів Української Музики". Він загрівав молодь до більшого заінтересування українською штукою, музикою, малярством і т. д.

На цьому закінчено привітні промови й приступлено до промов-рефератів молодих Українців.

Рішено також, що після кожного такого реферату відбудеться коротка дискусія.

III. Промови молодих Українців.

З черги виголосив промову по анґлійськи п. Володимир Семенина на тему „Вплив української літератури на наш незалежницький рух". Доказував, що наша література з Шевченком, Франком, Лесею Українкою й іншими мала величезний вплив на кристалізацію української незалежницької ідеї.

Дальшим бесідником був Федір Луців, студент з Дубюк Університету, Дубюк, Айова. Тема його реферату була „Завдання українського студента в Америці". Промовець, — подавши невідрадний стан нашого студентства на українських землях під чотирма займанщинами, звернув увагу, як українське студентство Америки може допомогти в першій мірі **собі** через а) збільшення числа українського студентства; б) створення запомогового фонду для бідних, а здібних студентів, врешті в) через кріпку орґанізацію нашого студентства в Америці, а опісля подав плян за яким наше студентство, як молодша, більш освічена верства в Америці, може помогти українському загалови, і взагалі українській справі через 1) поміч в орґанізуванні української молоді в а) „Лігу Української Молоді Північної Америки" б) в Пластову орґанізацію; 2) через утворення спеціяльного департаменту української мови в однім із поважних американських університетів, і врешті 3) через ведення плянової пропаґанди для української справи.

В дискусії над цим рефератим забирали слово: С. Шумейко, Семенина, Байсерович, (Шікаґо) та Луців. Вирішено 1) повести кампанію для кращого зорґанізування нашого студентства в Америці; 2) по[...]чти заходи щодо відкриття департаменту української мови в однім з американських університетів; 3) відкриття спеціяльного відділу в українській пресі п. н. „Студентські справи".

Черговим промовцем була п. М. Ґембаль з Гемтремк, Міш. Її тема була „Українці чи Американці?"

У гарно опрацьованім своїм рефераті промовниця доказує, що не зважаючи на те, що ми родилися в Америці — то всетаки фактом є, що ми є українського походження, і тимсамим повинні в тім напрямі працювати. Вона говорила анґлійською мовою.

Анастасія Олеськів з Шікаґо, говорила українською мовою на тему: „Вплив української молоді на українську справу".

Прелеґентка вказала на факт, що українська молодь замало інтересується українськими справами й тому не має на них ніякого впливу. Як причину цього явища подає політичні, чи радше, партійні чи релігійні сварки. Закликає молодь до толерантности й кінчить: „Молодь мусить зєднати Українців в Америці!".

Вивязалася дискусія, в якій забирали слово: І. Орляк, С. Шумейко, Барн, М. Андрущак, П. Гондович, І. Чомко та С. Кудрик. Дискусія була цікава.

Орляк: радби бачити вже вільну Україну, з якою торгувалаб Америка.

С. Шумейко каже, що нашу молодь треба освідомити про її національне походження.

Барн є за те, щоби себе освідомити тут, щоби слати наших дітей до шкіл, та щоби ми могли дорівнати іншим народам.

Андрущак — запитує, як зарадити лиху.

Гондович закликає, щоб всі висловили плян, як помогти страдаючій Україні.

Чопко — піддає, що освітою нашої молоді ми поможемо Україні.

Орляк піддає, що і єдністю поможемо рідному краєви, бо „в єдности сила".

Кудрик каже, що, помагаючи Українцям, тимсамим помагається Україні. Наводить приклад — помочі голодуючим Українцям у Рідним Краю.

Черговим промовцем був адвокат з Ню Йорку, **М. Пізнак.** Промовець ствердив, що все те, що наші батьки створили для себе, що помогли Рідному Краєви, і все це, що ми, українська молодь, зробимо, буде залежати від нашого сильного характеру. „Характер є сильніший ніж баґацтво, добра позиція, слава". Хай же характер Шевченка, Франка, Шашкевича та Драгоманова — жиє між нами". Він також підчеркнув, що нам потрібно молодих характерних проводирів, лідерів, які закликалиб усіх нас до згоди, до єдности.

Забирає слово п. Кудрик з Бостону й хоче „праці, а не промов".

Данилишин з Гемтремк, Міш., піддає думку, щоби вибрати комітети. Поперто п. Олеськівною — й приступлено до вибору комітетів.

Вибір Комітетів:

1. **Резолюційного,** до якого ввійшли п. Ґембаль, Семенина, Андрущак, С. Шумейко.

На тім закінчено наради першого дня й молодь удалася на вечерок, що відбувався на першому поверсі в Міжнародньому Інституті.

(Кінець буде).

„УКРАЇНА НА ПЕРЕДОВІЙ ПОЗИЦІЇ".

(УП) В цілій системі большевицької господарки Україна зараховується в останні ряди, коли ходить про розбудову господарства на Україні. Колись ходить про постачання Москви хлібом, вуглем та залізом, то для України призначено перше місце та все приговорюється українському народови до амбіції, що він повинен у цілому Союзі заняти перше місце. Одначе ці надії большевиків Україна не виповняє. Вона все залишається в задніх рядах. Зате в поборюванні большевизму заняла вона перше місце і держить його дальше за собою до нині. Про це всі знають, але мовчать. Це одначе пробивається на кожному кроці зі всіх московських почитань на Україні.

Поза тим всім є ще одна ділянка большевицької дійсности, де Україна, щоправда, поневолі, заняла передові позиції в цілому Союзі. Про це вже і в Москві говорять ясно, хоч менш чи більш іронічним тоном. А цею ділянкою є розбудова совітського господарства на півночі в полярних краях та включення тих країв у господарську систему Совітів українськими силами.

Історія повторюється. Колись московські білі царі добували північ силами українських козаків та будували собі палати на північних болотах вимощуючи їх кістками українського козацтва. Сьогодні тесаме роблять царі червоні з тою лише ріжницею, що ті роботи перекинули вони аж до берегів Північного моря.

В Москві постановлено дослідити науково так звані полярні краї московської імперії. До них зараховано всі ті землі, що лежать на північ від 62 ступня північног ширини разом з островами Ледового океану. Це завдання доручено виконати новосторенй установі, що зве себе Управою Північно-морських Шляхів. Під її опіку віддано все те, що досі там створено, до концентраційних таборів включно. Спеціяльна комісія геологів веде земляну розвідку, щоб могти встановити основний господарський плян для цілої півночі.

В цьому напрямі вже зроблено досить багато. Найперше заложено сітку полярних радіостацій для кращого звязку з центром в Москві. Забезпечено морську комунікацію до рік Об і Єнісей та почато роботи над наладнанням комунікації до інших сибірських рік. Роботи почато відразу з обох боків, цебто зі сходу й заходу. Спроби повного переїзду Північним морем вдалося, хоч з трудностями. Тепер виробляють пляни забезпечення того шляху та утворення на ньому постійної комунікації. В усті ріки Лени почато будувати велику морську пристань, а заразом положено основи під заложення нового сибірського міста Іґарка. При всіх цих роботах примінюється винаходи модерної техніки, передовсім морської та воздухоплавної, які значно улекшують всі роботи.

Всі ці, так би сказати, вступні праці заохотили Москву до дальшої роботи в тому напрямку. Кільках секцій ґеольоґічної комісії працює вже над установленням вугільних та рудних покладів. Видатки на це порівнюючи не великі, бо просту робучу силу постачається даром в довільно бажаній скількости.

Для забезпечення комунікації по воді будуються нові модерні ледоломи. Всі досі збудовані ледоломи передано в розпорядження полярної компанії. В ленінградських воєнно-корабельних варстатах будують спеціяльно для ледоломів та транспорту призначені кораблі. Ними будуть транспортувати поживу й людей до гидрографічних та радіових стацій на Ледовому океані. Кождий з таких кораблів має 3,720 тон містоти, з силою моторів в 2,400 кінських сил та скорістю 13 вузлів на годину. Ці корблі будуть розділені по цілому північному побережу за певною системою для кращого обезпечення плавби. Також будують ще окремі транспортові кораблі, примінені до умовин плавання на цьому морі.

Річний транспорт по сибірських ріках буде вдержуватись меншими деревляними кораблями. Дерева на їх будову в Сибірі досить. Для їх будови строять вже в Архангельську та інших надморських і надрічних оселях корабельні варстати найновіщого типу або розбудовують старі.

Не забуто й про воздушну комунікацію. Вже ведеться підготовку до розбудови спеціяльних авіопортів, розложених по всьому просторі певною системою, а при будові полярних літаків використовується всі ті досвіди, що їх здобуто при пробних полетах у ті околиці. Пропелярні сани будуть тимчасово вдержувати звязок між поодинокими станціями на невеликих віддалях.

Новій управі віддано під опіку вже існуючі полярні господарські підприємства, як трест полярного вугілля, рибний комбінат, завідування всіми вугільними й рудними зложами, реноводні фарми і все господарство північних островів.

Для прохарчування всієї полярної кольонії требаб сталого довозу харчів з полудня. Щоб цього позбутись вирішено в Москві розвинути в цих краях спеціяльний рід полярного сільського господарства, а зокрема вільного фармерства. Як довго ці фармери останутся вільними, про це в пляні нічого не сказано. Будуть пробувати управляти там спеціяльно підібрані сорти збіжа, що видержувалиб трошки більше зимна, як на полудні.

Для проведення в життя цього грандіозного пляну треба надзвичайно багато людської сили. Перші роботи треба виконувати лише людьми, бо машини туди трудно дістати. Взявши на увагу [...]ший холод, що панує на півночі та непривичність людей працювати в такому холоді, приходиться сказати, що багато людей при цих роботах погинуть. Першим ділом управи було визначити політичні відділи для комуністичного виховання спроваджених туди людей, хоч людей ще всюди нема. Питання постачання робучої сили в ті краї довело до того, що між управою й ҐПУ встановлено постійного звязкового, якого завданням буде занятись постачанням людей. В який спосіб буде це робитись, нічого не сказано, але з практики вже відомо, як ҐПУ заповнює північні табори. Всі ці успіхи, які Москва вже має нині на півночі, завдячує вона лише ҐПУ. Переважно до таких праць висилають мешканців України насильно в формі заслань, бо добровільно ніхто не голоситься. ҐПУ рахує, що до виконання цього пляну людей на Україні ще вистане.

Але тут повстає ще питання, чи буде існувати ще ҐПУ так довго, доки виконають плян розбудови полярних країв!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГАРТФОРТ, КОНН.

Політичним вязням.

В неділю, дня 26. серпня, відправив о. д-р Д. Гулин в укр. греко-кат. церкві св. Михаїла панахиду за померших героїв української визвольної боротьби, а при тій нагоді зібрано $6.16, які переслано до Обєднання з призначенням для політичних вязнів.

Коли корабель тоне.

Корабель тоне. Моряки увихаються, ратують подорожніх.

— Скорше, скорше, — каже молодий моряк — пані, беріть оцей ратунковий пояс! Корабель тоне!

— А може маєте пояс менший на одно число? — питає жінка.

———o———

Батько переробляє з синком завдану лекцію. Дійшли до речення: „Рука руку миє“.

— Чи ти знаєш, Володку, що це значить?

— Знаю, тату; це значить, що обі руки брудні.

———o———

Учитель: Ваш син дуже слабий в географії.

Батько: То нічого. Ми і так не маємо грошей на подорожі.

———o———

Вона: Ось іде мама! Вона напевно бачила, як ви цілували мене!

Він: Скоро! Вдарте мене по за вухо!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN DANCES WON APPROVAL OF BIG CROWD.

FORD CITY, Sept. 21.—A pageantry of historical and festival dances presented in "A Ukrainian Evening" by local dancing students of Ivan Zablotsky, of New York, delighted a large audience in the high school auditorium last night.

It was without question one of the most unique and colorful programs of its kind ever presented here and was a vivid portrayal of the spirit of Ukraine and that country's folklore.

The dances typified the vigor of the Ukrainians as they go about their play and holiday festivities. The "Hayevka" or Easter Dance is particularly worthy of mention. It is a pagan ritual of old Ukrainians. The coming of Christianity has failed to kill the rites and so they were adopted in the present Easter, midsummer and Christmas celebrations. On Easter Day, after a service in the church, people of all ages gather before the church and there dance and play games to the accompaniment of singing of songs. The festival is interwoven with songs of sadness, symbolizing the suffering of Christ, of the Christian, and the old offering bringing of the Pagan eras. To the strains of the national air the dances close the festival with a mimicry of the offering to the "Sun-God" of the ancient Ukrainians.

The "Kolomeyka" or Hutzul Dance was well-executed by four couples. The Hutzuls are Ukrainians who dwell in the Carpathin Montains. They have developed two characteristic dances. One is the universally known "Kolomeyka" and the other, danced exclusively by the highlanders, is known as the "Arkan" an old Ukrainian dance which bears traits of the ancient Scythian dance which was used during the festival in honor of the daughter of the Sun-God Atar. The "Arkan" was also danced here last nigt.

A turn to the historical was reflected in the "Chumak of the Steppes." The Chumaks were Kozaks who became merchants in order to have freedom of communication, to escape detection, and to carry important news from one group to another after Tzarina Catherine II of Russia ruined the Seetch, the home of the famous Zaporogian Kozaks. They roamed over the Ukrainian steppes and the shores of the Black Sea with their wagons and their slow oxen.

The Zaporogian War Dance proved to be one of the program's highlights while the "Knights of Zaporozhe," an historical battle dance, was also featured. "Zaporozhe" was a big region of land below the cataracts of the River Dnieper where the Kozak knights had their camps and fortresses. A Zaporogian Kozak was always considered a kind of Ukrainian hero. Various songs about Zaporogian Kozaks are being sung and composed even to this day. The Kozak dance, erroneously known as the Russian Kossack, is in reality the original Ukrainian Kozak dance.

The beautiful songs of the Ukrainians were rendered by the Ukrainian National Chorus of Ford City, conducted by Simon Gura. The musical portion of the program was supplemented by the better known melodies of the Ukraine, played by the local Ukrainian Folk Orchestra directed by Kostan Cieply.

Picturesque native costumes were worn throughout.

(**Daily Leader-Times**
Ford City, Pa.,
Friday, September 21, 1934).

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (84)

Цілими днями йшов Тарзан нерівним краєм. Сонце палило немилосердно. Не видно було ні сліду людини. Тільки одна тінь супа Ска слідкувала за ним як зловіщий знак, відколи

Тарзан пішов на цю засохлу пустиню. Голодний і спрагнений, він положився на землю, щоб відпочати, рішившися вирушити в дальшу дорогу холодною нічю. Не дивлячися на те, що цей пустий безростинний край був чимось зовсім новим для нього,

Тарзан вірив, що буде могти безпечно добитися до того чарівного краю, про котрий говорила йому малпа, мала Ману. Так він думав собі, поки над ранком не опинився на краю восьмої страшної пропасти.

Як він поглянув у глибину під собою, а потім на противну сторону, на котру йому треба було ще вдертися, перший раз його огорнула зневіра. Попри нього поволі переплила тінь. Це був суп Ска.